

Vergaderjaar 1992-1993

22 962

Partiële wijziging van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering en enkele andere wetten

Nr. 8

MEMORIE VAN ANTWOORD

Ontvangen 8 maart 1992

Algemeen

De leden van de fracties van CDA en VVD hadden met belangstelling kennis genomen van het wetsvoorstel. De leden van de CDA-fractie hadden nog slechts een enkele vraag, waarop hierna zal worden ingegaan.

De leden van de VVD-fractie konden zich in het algemeen met het wetsvoorstel verenigen. Zij vroegen naar criteria voor het in één wetsvoorstel opnemen van wijzigingen in verschillende wetten. Vanzelfsprekend heeft het de voorkeur om in één wetsvoorstel inhoudelijk samenhangende wijzigingen op te nemen. Als dit praktisch niet mogelijk is, moet een andere oplossing worden gekozen. Uitgangspunt is een doelmatige wetgevingsprocedure. Daarbij is onder meer van belang dat de wetgevingsprocedure en de bij de uitvoering daarvan betrokkenen niet onnodig of onevenredig worden belast. De suggestie van de leden van de fractie van de VVD, dat alleen zuiver wetstechnische wijzigingsvoorstellen van onderschikte aard in aanmerking zouden komen voor opneming in een verzamelwetsvoorstel, berust niet op de tekst van wetsvoorstel of memorie van toelichting. In de gegeven omstandigheden was voor de onderhavige wijzigingsvoorstellen onderbrenging in een verzamelwetsvoorstel, in plaats van bij voorbeeld onderbrenging in reeds aanhangige wetsvoorstellen of indiening van een afzonderlijk wetsvoorstel per wijziging, de meest doelmatige en reële oplossing.

Artikel II

B

De leden van de fracties van CDA en VVD vroegen om een standpuntbepaling omtrent de toekomst van de regeling van de vervroegde invrijheidstelling (VI). Op 3 november 1992 nam Uw Kamer een motie-Soutendijk aangaande dit onderwerp aan. Binnenkort bereikt u een brief waarin de staatssecretaris zijn visie op de toekomst van de VI uiteenzet. Vanzelfsprekend is hij bereid hieromtrent met u van gedachten te wisselen.

Op 12 februari 1993 is aan de Raad van State om advies voorgelegd een voorstel van wet tot aanvulling van de gronden voor uit- of afstel van VI in verband met onttrekking aan de tenuitvoerlegging van vrijheidsbeneming. Dit voorstel was aangekondigd in een brief van de staatssecretaris aan Uw Kamer van 19 januari jl.

D

Terecht merkten de leden van de CDA-fractie op, dat na de inwerking-treding van de herziene Titel 4 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek (Kamerstukken II 1990/91, 21 847) de verwijzing in de toelichting op artikel II, onderdeel D, van dit wetsvoorstel naar artikel 61 Boek 1 BW niet langer juist is. De materie van laatstgenoemd artikel wordt voortaan bestreken door artikel 18b Boek 1 BW, dat een algemenere strekking heeft. Artikel 379 van het Wetboek van Strafrecht ziet toe op het geval van bigamie. De thans daarin voorgestelde aanpassing aan de terminologie van het Burgerlijk Wetboek is juist, omdat deze terminologie niet alleen in het huidige artikel 61 Boek 1 BW, maar ook in de artikelen 57 en 58 van dat Boek wordt gebruikt.

Artikel IV

B en C

De leden van de CDA-fractie waren met mij van mening dat de dagvaardingstermijn voor de politierechter weer moet worden teruggebracht tot drie dagen, zodat het snelrecht weer kan worden toegepast.

Het antwoord op de vraag van deze leden of ik heb overwogen artikel 265, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering aan te passen, luidt ontkennend. Dit artikellid, dat bepaalt dat de verdachte kan instemmen met een verkorting van de dagvaardingstermijn van tien dagen, is niet van toepassing op de dagvaardingstermijn voor de politierechter.

Voorts vroegen deze leden of het zo is dat, als het voorstel kracht van wet krijgt, het niet is uitgesloten dat de verdachte pas na tien dagen terechtstaat. Dit is juist. De verdachte die voor de eerste keer voor de politierechter verschijnt kan op grond van artikel 375 Sv in het belang van zijn verdediging om uitstel vragen. Indien de politierechter dit verzoek gegrond voorkomt, schorst hij het onderzoek voor bepaalde tijd. Als het om gedetineerde verdachten gaat schorst de politierechter het onderzoek in de regel niet langer dan één maand. Indien klemmende redenen aanwezig zijn, kan de politierechter voor langere tijd schorsen, maar in geen geval voor langer dan drie maanden. Is de verdachte niet gedetineerd, dan gelden er geen termijnen voor de schorsing, met dien verstande dat de zaak binnen een redelijke termijn in de zin van artikel 6 EVRM moet worden behandeld.

Ook vroegen de leden van de CDA-fractie of het juist is, dat als gevolg van de 10-dagen termijn in verscheidene arrondissementen heenzendingen hebben plaatsgehad en zo ja, om welke aantallen en welke arrondissementen het daarbij ging, alsmede of de celcapaciteit in deze problematiek nog een rol heeft gespeeld. Het aantal heenzendingen wordt bepaald door de beschikbaarheid van celcapaciteit en staat los van het al dan niet toepassen van de 10-dagen termijn.

Het antwoord op de vraag van deze leden of de kans op vormfouten groter is bij toepassing van snelrecht als gevolg van de haast waarmee de zaken moeten worden behandeld, luidt in het algemeen ontkennend. Bij de toepassing van snelrecht wordt van alle betrokkenen een extra inspanning gevergd. Deze extra inspanning leidt ertoe dat er snel maar zorgvuldig wordt gewerkt. Bovendien gaat het bij snelrecht in de regel

om eenvoudige zaken, waardoor de kans op fouten op zichzelf al geringer is.

De leden van de VVD-fractie merkten op, dat zou kunnen worden betoogd dat verkorting van de dagvaardingstermijn voor de politierechter in afwijking van de normale dagvaardingstermijn een wijziging van inhoudelijke en niet van ondergeschikte aard is. Dit bestrijd ik niet. Ik ben alleen van mening dat nu het wetsvoorstel slechts de oorspronkelijke dagvaardingstermijn van drie dagen beoogt te herstellen, een verkorte dagvaardingstermijn voor de politierechter niet meer ten principale behoeft te worden verdedigd. De afschaffing van deze termijn berustte slechts op het pragmatische argument dat voor de verschillende rechterlijke fora een uniforme dagvaardingstermijn wenselijk werd geacht.

De leden van de VVD-fractie achtten een dagvaardingstermijn van drie dagen voor de politierechter voor een goed lik-op-stuk beleid noodzakelijk. Zij misten echter een beschouwing over de gevolgen van snelrecht voor de verdedigingspositie van de verdachte. Zoals ik hierboven reeds heb uiteengezet, beoogt dit voorstel slechts de vanouds bekende driedagen-termijn te herstellen. De reden om deze termijn af te schaffen was, zoals gezegd, niet van principiële aard.

Ik merk hierbij op dat het snelrecht niet ten koste behoeft te gaan van de verdedigingspositie van de verdachte. De verdachte heeft immers, zoals gezegd, op grond van artikel 375 Sv de bevoegdheid om bij verschijning voor de politierechter met het oog op zijn verdediging aanhouding van de zaak te vragen. De politierechter is verplicht het onderzoek te schorsen indien het verzoek hem gegrond voorkomt.

Wat betreft de resultaten van het lik-op-stuk-beleid het volgende. Deze moeten vooral in kwalitatieve termen worden uitgedrukt. In bepaalde gevallen, bijvoorbeeld als recidive met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid te voorspellen is, is een snel op het delict volgende reactie van Justitie van wezenlijk belang voor alle bij de strafrechttoepassing betrokken partijen. Hoe het lik-op-stuk-beleid uiteindelijk uitwerkt op recidivecijfers is moeilijk aan te geven al valt te verwachten dat een snelle reactie in die zin meer effect zal sorteren dan een reactie die lang op zich laat wachten.

D

De leden van de VVD-fractie vroegen of het waar is, dat verzoeken van Nederlanders die in een vreemde Staat zijn veroordeeld om hun straffen in Nederland uit te zitten regelmatig niet worden toegestaan, omdat de buitenlandse Staat bevreesd is dat tenuitvoerlegging van die straffen wordt gefrustreerd door hetzij vervroegde invrijheidstelling, hetzij honorering van een gratieverzoek.

Mij is niet bekend dat verzoeken tot overbrenging van in het buitenland gedetineerden naar Nederland in het kader van een overdracht van de strafexecutie regelmatig door andere landen worden afgewezen om redenen als door vragenstellers bedoeld. Als staat van tenuitvoerlegging hebben de Nederlandse autoriteiten overigens tot op heden slechts in enkele gevallen een gratieverzoek gehonoreerd. Voor de goede orde merk ik in dit verband op, dat bij een vergelijking van regelingen van vervroegde invrijheidstelling (VI) opvalt, dat buitenlandse regelingen voor de veroordeelde vaak gunstiger zijn dan de Nederlandse, in die zin dat buitenlandse VI-regelingen vaak voorzien in een voorwaardelijke of vervroegde invrijheidstelling ook voordat de veroordeelde tweederde van de hem opgelegde straf heeft ondergaan.

Artikel V

A

Naar aanleiding van de desbetreffende opmerking van de leden van de fractie van VVD, wordt erop gewezen dat de wijziging van artikel 16 van de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (BOPZ) wetstechnisch middels een wijziging van de betreffende wetsvoorstellen (11 270 en 21 239) is gerealiseerd, uitsluitend omdat de (gewijzigde) Wet BOPZ op het moment van indiening van het onderhavige wetsvoorstel bij Uw Kamer (17 december 1992) nog niet in het Staatsblad was verschenen. Dat is vervolgens gebeurd in Staatsblad 1992, nr. 671, uitgegeven op 30 december 1992. Bij Nota van wijziging van 11 januari 1993 (nr. 4) is dit overigens reeds verwerkt in het onderhavige wetsvoorstel.

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin